

**Методичні рекомендації
бібліотечним працівникам щодо
організації та проведення у 2017 році
Всеукраїнського тижня дитячого читання
«Дитяча книга України – духовність кожної
родини»**

Читання – це віконце, через яке діти
бачать і пізнають світ і самих себе
В.Сухомлинський

У вінок весняних свят гарно вплітається традиційне та очікуване свято, прикрашене особливим колоритом – феєрверком дитячих усмішок і книгами. Свято, яке дарує радість спілкування, натхнення, пізнання нового і цікавого – Всеукраїнський тиждень дитячого читання.

У цей час бібліотечні заклади наповнені приємними клопотами, пов'язаними з відзначенням традиційного «книжкового» свята, адже його головна мета – залучення юних користувачів до невичерпних джерел знань і читання, відкриття нових імен в літературі, вшанування письменників-ювілярів, спілкування з тими, хто творить книгу. І все відбувається в справжньому храмі Книги – Бібліотеці.

Традиції Тижня – проведення численних конкурсів і літературних вікторин, презентації нових і повернення до читачів забутих книг тощо. При підготовці заходів до кожного дня Тижня радимо звернути увагу на ювілейні дати держави, письменників і видатних діячів тощо.

У 2017 році відзначають ювілеї такі видатні письменники, як Володимир Рутківський, Леонід Глібов, Євген Гребінка Андрій Малишко, Михайло Стельмах, Олексій Столбін, Володимир Беляєв, Євген Гуцало, Корній Чуковський, Астрід Ліндгрєн, Джон Толкієн, Олександр Дюма, а також композитори Кирило Стеценко і Микола Лисенко, художники Микола Пимоненко, Іван Сошенко, Давид Бурлюк та інші.

При розробці заходів Тижня радимо звернути увагу на літературні та пам'ятні дати, подані у «Методичних рекомендаціях з планування на 2017 рік», які підготовлені фахівцями обласної бібліотеки для дітей та висвітлені на власному веб-сайті бібліотеки.

Турніри юних літературознавців, класичні літературні вечори, музично-поетичні композиції, інсценізації, рольові читання тощо, присвячені сторінкам життєпису письменників та їхній творчості, посядуть важливе місце у програмі Тижня.

Пропонуємо Вашій увазі орієнтовну тематику днів Тижня:

1-й день **Урочисте відкриття тижня** «Книжок країна чарівна чекає на гостини!» або «А у нас сьогодні свято, бо ми читаємо багато!»

2-й день **День нової книги** «Гарячі новинки від українських письменників»

- 3-й день **День письменників-ювілярів** «Щасливий дар творити для дітей»
- 4-й день **День майстерності** «Бібліотека – територія творчості: читай, захоплюйся, твори!»
- 5-й день **День книг-ювілярів** «Святкує книга ювілей»
- 6-й день **День забутих книг** «Книга живе поки її читають»
- 7-й день **Закриття Тижня. День читаючої родини** «Читаємо ми, читаю я, читає вся моя сім'я».

Визначивши пріоритетні напрями проведення днів Тижня, важливо пам'ятати про наповнення днів активними формами роботи, що дозволяють розкрити основну тему, а також стимулювати читацьку активність дітей та їх батьків: організовані книжково-ілюстративні виставки кращої дитячої літератури, презентації книжкових новинок, ранки, екскурсії, театралізовані і лялькові вистави, конкурси, літературні зустрічі, майстер-класи, читацькі конференції, флешмоби, чемпіонат з читання вголос, літературні лабіринти, калейдоскопи, свята, експрес-огляди та експрес-репортажі та ін.

Запорукою успіху проведення Тижня є оригінальне та яскраве оформлення бібліотеки, де основне місце посідають виставки – візитні картки бібліотеки.

До кожного дня Тижня необхідно оформити книжкову виставку, біля якої доречним буде проведення того чи іншого заходу. Це може бути:

- *виставка-вікторина «Байка-відгадайка» (до 190-річчя від дня народження байкарів Леоніда Глібова та 205-річчя Євгена Гребінки);*
- *виставка-вшанування «Чарівник поетичного слова» або «І на тім рушникові...:» (до 105-річчя від дня народження Андрія Малишка);*
- *виставка-подорож «Літературна карта світу» (твори зарубіжної художньої літератури);*
- *виставка-рекомендація «Книжкові перлинки із бібліотечної скриньки»;*
- *виставка-портрет «Неспокій його душі» (до 95-річчя від дня народження Олексія Петровича Столбіна, українського письменника, прозаїка, члена Національної спілки письменників України);*
- *виставка-свято «Чарівниця із Стокгольма» (до 110-річчя від дня народження Астрід Ліндгрен, шведської письменниці-казкарки).*

Не дивлячись на вік запровадження сучасних інформаційних технологій, роль книги в житті підростаючого покоління важко переоцінити. Адже книга – це велике диво, створене людиною. Ще не вмючи читати, діти розглядають малюнки до казок, слухають цікаві історії з вуст дорослих. Потім щодня мають справу з книгою в школі, у бібліотеці, вдома.

Аби юні читачі пройнялися відчуттям пошани і любові до книги протягом Тижня радимо провести свята книги на теми «В книжках вірні друзі, герої живуть, і я пам'ятаю, як кожного звать», «Запрошуємо на гостини до книжкової родини», «Диво – створене людиною» тощо.

І, звісно, не обійтися без таких форм роботи, як літературні ранки, лялькові вистави, літературні конкурси та ігри, зустрічі з літературними героями, майстер-класи, бібліошоу, ток-шоу та багато інших.

Для кращої популяризації української книги в рамках Тижня бажано провести *День нової книги*: «Гарячі новинки від українських видавництв», в рамках якого організувати, наприклад:

- *книжкові виставки* «Сторінки відкриває нова книга», «Її величність Українська книга», «Новинки "Коронації слова"», «"Делікатеси" від сучасних українських письменників і видавництв», «Калейдоскоп нових видань», «Проза сучасної України», «Сучасні автори – сучасним дітям», «Новинки книжкового ринку» тощо;

- *огляди літератури або презентації* «Нові книги України», під час яких познайомити юних користувачів з творами найпопулярніших сучасних українських письменників: О.Дерманський «Царство Яблукарство», Н.Щерба «Чародії», О.Гаврош «Галуна-Лалуна, або Іван Сила на острові Щастя», О.Єсаулов «Справа честі», Зірка Мензатюк «Таємниця козацької шаблі» та «Як я руйнувала імперію», Г.Малик «Незвичайні пригоди Алі», В.Бердт «Все починається в 13», «Мій друг Юрко Циркуль», Г.Вдовиченко «36 і 6 котів», Марина і Сергій Дяченки «Ключ від Королівства», О.Сайко «Новенька та інші історії» та інші;

- *пізнавально-розважальні заходи* з популяризації творів сучасних дитячих письменників: літературне шоу «Слався, величайся, зіркою гори, українська книжка, серед дівчорі», літературна гра-подорож «Пошуки козацької шаблі» (за творами З. Мензатюк), вікторина «Хто розчаклує Чугайстра?» (за повістю О. Дерманського «Танок чугайстра»), брейн-ринг «Хто такі опришки?» (за повістю О. Гавроша «Пригоди тричі славного розбійника Пинті»), літературне лото «Коти» (за казковою повістю Г. Вдовиченко «36 і 6 котів»), літературна мандрівка «Сторінками українських книжок для дітей» та інші.

День нової книги проводиться з метою залучення уваги читачів до новинок дитячої літератури. Користувачів різних вікових категорій варто залучити до участі у презентаціях нових книжок, обговореннях новинок дитячої літератури, зустрічах із письменниками або видавцями (якщо бібліотеки мають таку можливість).

У *День письменників-ювілярів* «Щасливий дар творити для дітей» доречним буде організувати книжкові виставки «Відомі ювіляри», «Ювілейний хіт-парад», «Ювілей письменника – свято для читача», «Ювілейний літературний календар», провести інтелектуальні змагання, брейнг-ринги на тему: «Чи знаєш ти творчість українських письменників?», карнавали літературних героїв улюблених книг, підготувати електронні презентації за творами письменників-ювілярів 2017 року, буктрейлери тощо

Так, широко представити творчість Володимира Рутківського допоможе книжкова виставка «Книжкова галактика Володимира Рутківського», історико-літературні інтелектуальні бої «Джури і характерники», літературні ігри «Впізнай книгу» та «Впізнай героя»; літературна подорож «Загадкові історії Толкієна» познайомить дітей з пригодами маленьких гобітів; «Веселі шибеники Астрід Ліндгрєн» покличуть у творчу мандрівку разом із шведською письменницею, а «Подорож до Країни Чудес» поведе у дивний світ творів Льюїса Керролла.

Якщо ювілеї мають люди, то чому їх не можуть мати книги? Адже у них є також дні народження, історія створення, біографія творчих успіхів.

Цікавими для юних користувачів, на наш погляд, у **День книг-ювілярів** будуть книжкові виставки «Ювілеї улюблених книг» або «Святкує книга ювілей».

У цей день також можна провести такі заходи, як: флешмоб «Сторінками книжкових ювілеїв», літературну забаву «Цікаві таємниці книжкової скарбниці», книжковий бібліоподіум «Книжкові перлини – дітям України», парад літературних героїв книг-ювілярів «У нас в гостях герої книг», фестиваль дитячого читання «Бібліотека збирає друзів». Гарним інформаційним доповненням до заходів будуть слайд-презентації та буктрейлери книг-ювілярів.

Популяризація книги має на меті не лише долучити дитину до читання, але й розвинути її творчі здібності.

Один із днів Тижня, **День майстерності**, пропонуємо присвятити дитячій творчості. Сьогодні актуальним є проведення в стінах бібліотеки заходів, які спрямовані на створення сприятливих умов для виявлення творчих уподобань і здібностей користувачів-дітей, розкриття їх творчого потенціалу, залучення до участі у культурно-просвітницькій діяльності, популяризації з культури і мистецтва тощо. Це можуть бути *майстер-класи*: «Закладка книжкова – помічниця чудова», «Чудернацькі саморобки з паперу», «Наші мрії – пером і пензлем», «Мистецтво, яке творять діти», «Умілим рученяткам все під силу», «Краса і ніжність з бісеру»; *творчі майстерні, творчі години, творче спілкування*: «Амулети та обереги України», «Від читання – до малювання», «Як створити розмальовку», «Незвичайне диво із звичайного паперу», «Краса своїми руками»; *креатив-шоу* з виготовлення саморобок із бісеру, пластиліну «Бібліотека – територія творчості та успіху» тощо.

Доречним у цей День буде проведення конкурсів на кращий малюнок до книги, де учасники можуть випробувати себе у ролі художника-ілюстратора; конкурсу на краще продовження казки, конкурсу на кращу інсценівку, під час яких діти зможуть відчувати себе автором або режисером, наприклад: «Ніколи не сумую, читаю і малюю», «Намалюй малюнок до улюбленої книжки», «Читаю, мрію, малюю», «Моя улюблена казка», «Бібліотека – царство книг» тощо.

Під час організації заходів до **Дня забутих книг** «Книга живе поки її читають» згадайте ті книги, які з різних причин не привертають до себе уваги юних читачів. Радимо вам організувати в цей день книжкові виставки на теми «Книги, що заслуговують на увагу», «Перечитуємо класику», «Книга дитинства», «Бал класичної літератури», «Книги минулого століття» тощо.

Серед рекомендованих заходів, які можна провести у цей день, літературне турне «Письменники нашого дитинства», інформаційний репортаж «У пошуках застиглого часу», пізнавальний мікс «Книги, які пройшли через роки і через віки», пізнавальна подорож «Книжки з бабусиної скрині» або літературне досьє «Володимир Свідзінський – поет «Розстріляного відродження», під час якого познайомити користувачів з одним із найбільших поетів, перекладачів ХХ століття, казки якого друкувалися в часописах ще в 1930-ті роки, а відтак на довгі десятиліття були несправедливо забуті разом зі своїм автором. Лише в останні роки український читач заново відкриває для себе дивовижний казковий світ поезії цього поета.

Родина й книга – тема глибока й багатогранна. Головна відмінність родинного читання від інших його видів – класного, позакласного, домашнього, полягає у тому, що батьки, використовуючи книгу, починають по-справжньому займатися духовним розвитком своєї дитини, формуванням її особистості.

Говорячи про традиції родинного чи сімейного читання, логічним буде проведення під час закриття Тижня **Дня читаючої родини або Дня родинного читання**, гаслом якого стане вислів «Мудрість книг об'єднує родину».

Сімейні конкурси ерудитів і знавців літератури, турніри «чомусиків», салон цікавих зустрічей, сімейні свята, інтелектуальні та літературні ігри, вікторини, конкурси, книжкові салони, сімейні читання, зустрічі читацьких династій, читацькі бенефіси, родинні посиденьки: «Пошукаємо мудрості у казки», «Ми любимо читати», «Тато, мама, я – читаюча сім'я», «Сила сімейного вогнища», «Запрошуємо до нас на гостини!», «Мудрість книг об'єднує родину», «Гарні книги для всієї родини», «Читаємо всією сім'єю», «Як добре вміти читати», «Читаємо разом з дідусем», «Для мам і тат, для школярів і малят», «У нашому будинку живе книга», «Родина, яка читає – талановита родина», «Я, мама, тато і книга», «У будинку без книг, як без вікон, темно», «Читаємо разом: я й мама», «Читаємо – ти і я, читає вся наша сім'я», «Читай, я буду слухати», конкурс на найцікавішу книгу, написану батьками й дітьми «Складаємо всією родиною» тощо – такими можуть бути заходи цього Дня.

Гарним інформаційним доповненням до них стануть організовані книжкові виставки, наприклад: виставки-поради «Радимо прочитати», «Дитина, родина, книга», «Читання з народження», «Книжки... з коліски», «Читаймо разом з пелюшок»; виставки-знайомство «Бенефіс родини, яка читає», «Загальний читацький стаж – ...років»; виставки-задоволення «Асорті» для дорослих»; «Десерт» для дітей», «Читайте з насолодою!», «Смачного читання!», виставки-реклами «Ці книги читали твої батьки», «Імена, які ми відкрили для себе», «Пропонуємо прочитати» тощо.

Нагадуємо вам також, шановні колеги, що під час проведення Всеукраїнського тижня дитячого читання обов'язково заплануйте заходи в рамках Національного проекту «Україна читає дітям», метою яких буде заохочення дітей і підлітків до систематичного користування друкованою книгою як джерелом знань. Це можуть бути зустрічі з відомими публічними людьми регіону, які читатимуть вголос книги дітям, а також ділитимуться спогадами і враженнями про першу прочитану книгу, про улюблених героїв, що вплинули на їх життєвий і професійний вибір.

І, нарешті, у день урочистого закриття Тижня варто підбити підсумки всіх конкурсів, визначити найактивніших читачів, заохотити тих, хто прийшов до бібліотеки вперше. І коли хоча б одна дитина, яка вперше відвідала бібліотеку, повернеться до неї вдруге – можна вважати, що свято минуло не марно.

Гадаємо, що варіантів проведення Тижня дитячого читання можна знайти чи розробити багато, але найголовніше те, що свято повинно бути оригінальним і запам'ятатися надовго. І варто завжди пам'ятати про його надзадачу – допомогти дітям відчути радість спілкування з друкованою Книгою.

І хоча Тиждень, як і інші свята, швидко минає, але дружба з книгою не закінчується ніколи. Двері бібліотек завжди гостинно відчинені для юних користувачів Сумщини.